

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

➔ Läs fler artiklar

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

➔ Kalendarium

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegielat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personallrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegielat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistenta bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a document viewer interface with a toolbar at the top containing icons for save, print, email, search, back, forward, zoom in, zoom out, and a zoom level of 93,4%. The document content is displayed in a central pane with a left sidebar containing icons for document, bookmark, edit, and search.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

Provtagningsid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

➔ Läs fler artiklar

Notiser

Idag
Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag
Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag
Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

➔ Kalendarium

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a document viewer interface with a toolbar at the top containing icons for save, print, email, search, back, forward, page navigation (1/7), zoom (93,4%), and download. The document content is displayed in a central pane with a left sidebar for navigation. The document header includes the following information:

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

 Västerbottens läns landsting

Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

[Läs fler artiklar](#)

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28
mar Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics

29
mar Musik med Sara Holmström

2
apr Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

[Kalendarium](#)

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a document viewer interface. At the top, there is a toolbar with icons for save, print, email, search, refresh, zoom in, zoom out, and a zoom level of 93,4%. Below the toolbar is a sidebar with icons for document, bookmark, edit, and search. The main content area displays the following information:

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

 Västerbottens läns landsting

Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

Provtagningsid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

➔ Läs fler artiklar

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

➔ Kalendarium

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a document viewer interface with a toolbar at the top containing icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in a central pane. The document header includes the following information:

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

 Västerbottens läns landsting

Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet:
 Vårdenhet:
 Remittent:
 Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

 Provtagningstid:
 Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva: förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indespatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indespatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos indespatienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver inte ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indespatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadan skett.
- Om stickskadan skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadan skett.

- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

➔ Läs fler artiklar

➔ Kalendarium

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a document viewer interface. At the top, there is a toolbar with icons for save, print, email, search, back, forward, page navigation (1/7), zoom (93,4%), and other document controls. Below the toolbar is a sidebar with icons for document, bookmark, edit, and search. The main content area displays the following information:

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

 Västerbottens läns landsting

Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet:
 Vårdenhet:
 Remittent:
 Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

 Provtagningstid:
 Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

→ Läs fler artiklar

→ Kalendarium

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main body of text.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds-enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

[Läs fler artiklar](#)

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28
mar Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics

29
mar Musik med Sara Holmström

2
apr Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

[Kalendarium](#)

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistenta bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main text section.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:
 Vårdhygien Vårdhygien mott Marie Stenlund (mast06)

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

Läs fler artiklar

Kalendarium

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personallrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main text section.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet:
 Vårdenhet:
 Remittent:
 Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

 Provtagningstid:
 Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

[Läs fler artiklar](#)

Notiser

Idag
Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag
Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag
Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

[Kalendarium](#)

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main body of text.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi Manuella beställningar/svar - internt Manuella beställningar/svar - externt

Rem/svar per patient Blododling CSV Genitalia Luftvägar Mag/Tarm Multiresistenta bakterier TBC/Mykobakterier Parasiter Serologi Serum/Plasma PCR Svamp Tularemi Urin Sår, vävnad mm(Övrig Bakteriologi) Övrig Virologi

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

Antikroppar i CSV Serologi Bakteriologi Serologi Hepatit, HIV, HTLV (screening) Serologi Hepatit, HIV, HTLV (sjukdom, vaccination) Serologi Parasitologi Serologi Virologi Överlåter analysval till laboratoriet

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

[Läs fler artiklar](#)

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

[Kalendarium](#)

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main body of text.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

 Provtagningsid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

[Läs fler artiklar](#)

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28
mar Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics

29
mar Musik med Sara Holmström

2
apr Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

[Kalendarium](#)

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a document viewer interface with a toolbar at the top containing icons for save, print, email, search, back, forward, page navigation (1/7), zoom (93,4%), and download. The document content is displayed in a central pane with a left sidebar for navigation. The document header includes the following information:

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

 Västerbottens läns landsting

Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi Manuella beställningar/svar - internt Manuella beställningar/svar - externt

Rem/svar per patient Blododling CSV Genitalia Luftvägar Mag/Tarm Multiresistenta bakterier TBC/Mykobakterier Parasiter Serologi Serum/Plasma PCR Svamp Tularemi Urin Sår, vävnad mm(Övrig Bakteriologi) Övrig Virologi

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

Antikroppar i CSV Serologi Bakteriologi Serologi Hepatit, HIV, HTLV (screening) Serologi Hepatit, HIV, HTLV (sjukdom, vaccination) Serologi Parasitologi Serologi Virologi Överlåter analysval till laboratoriet

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

[Läs fler artiklar](#)

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

[Kalendarium](#)

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personallrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Kopiera länk till dokument

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main text block.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet:
 Vårdenhet:
 Remittent:
 Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

 Provtagningsid:
 Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

[Läs fler artiklar](#)

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28
mar Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics

29
mar Musik med Sara Holmström

2
apr Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

[Kalendarium](#)

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personallrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistenta bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspårningsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a document viewer interface. At the top, there is a toolbar with icons for save, print, email, search, back, forward, zoom in, zoom out, and a zoom level of 93,4%. Below the toolbar is a sidebar with icons for home, bookmark, edit, and search. The main content area displays the following information:

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

 Västerbottens läns landsting

Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet:
 Vårdenhet:
 Remittent:
 Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

 Provtagningsid:
 Anamnes/Frågeställning:

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

➔ Läs fler artiklar

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

➔ Kalendarium

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personallrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is as follows:

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

 Västerbottens
läns landsting

Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

 Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

➔ Läs fler artiklar

Notiser

Idag
Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag
Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag
Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

➔ Kalendarium

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.
[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personallrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistenta bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main body of text.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)

Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

[Läs fler artiklar](#)

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28
mar Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics

29
mar Musik med Sara Holmström

2
apr Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

[Kalendarium](#)

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a document viewer interface with a toolbar at the top containing icons for save, print, email, search, back, forward, page navigation (1/7), zoom (93,4%), and download. On the left side, there are icons for document, bookmark, edit, and search. The document content is displayed in the center, featuring a header with metadata and a main body of text.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

Läs fler artiklar

Kalendarium

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personallrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmiddel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistenta bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspårningsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main body of text.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)

Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo: Klinisk Mikrobiologi

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

[Läs fler artiklar](#)

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

[Kalendarium](#)

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main body of text.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)

Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Vårdhygien Vårdhygien mott Marie Stenlund (mast06)

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

→ Läs fler artiklar

→ Kalendarium

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personallrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Kopiera länk till dokument

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main body of text.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi Manuella beställningar/svar - internt Manuella beställningar/svar - externt

Rem/svar per patient Blododling CSV Genitalia Luftvägar Mag/Tarm Multiresistenta bakterier TBC/Mykobakterier Parasiter Serologi Serum/Plasma PCR Svamp Tularemi Urin Sår, vävnad mm(Övrig Bakteriologi) Övrig Virologi

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

Antikroppar i CSV Serologi Bakteriologi Serologi Hepatit, HIV, HTLV (screening) Serologi Hepatit, HIV, HTLV (sjukdom, vaccination) Serologi Parasitologi Serologi Virologi Överlåter analysval till laboratoriet

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

➔ Läs fler artiklar

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

➔ Kalendarium

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a document viewer interface. At the top, there is a toolbar with icons for save, print, email, search, back, forward, page navigation (1/7), zoom (93,4%), and other document controls. Below the toolbar, the document content is displayed. On the left side of the document, there is a sidebar with icons for document, bookmark, edit, and search. The main content area contains the following text:

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

 Västerbottens
läns landsting

Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet:
 Vårdenhet:
 Remittent:
 Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

 Provtagningstid:
 Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

Läs fler artiklar

Kalendarium

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspårningsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a document viewer interface. At the top, there is a toolbar with icons for save, print, email, search, back, forward, zoom in, zoom out, and a zoom level of 93,4%. Below the toolbar is a sidebar with icons for home, bookmark, edit, and search. The main content area displays the following information:

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

 Västerbottens läns landsting

Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk:

[Hjälp](#)

Medicinsk enhet:
 Vårdenhet:
 Remittent:
 Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi Manuella beställningar/svar - internt Manuella beställningar/svar - externt

Rem/svar per patient **Blododling** CSV Genitalia Luftvägar Mag/Tarm Multiresistenta bakterier TBC/Mykobakterier Parasiter **Serologi** Serum/Plasma PCR Svamp Tularemi Urin Sår, vävnad mm(Övrig Bakteriologi) Övrig Virologi

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

Antikroppar i CSV Serologi Bakteriologi **Serologi Hepatit, HIV, HTLV (screening)** Serologi Hepatit, HIV, HTLV (sjukdom, vaccination) Serologi Parasitologi Serologi Virologi Överlåter analysval till laboratoriet

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

[Läs fler artiklar](#)

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28
mar Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics

29
mar Musik med Sara Holmström

2
apr Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

[Kalendarium](#)

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Kopiera länk till dokument

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main text section.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi Manuella beställningar/svar - internt Manuella beställningar/svar - externt

Rem/svar per patient Blododling CSV Genitalia Luftvägar Mag/Tarm Multiresistenta bakterier TBC/Mykobakterier Parasiter Serologi Serum/Plasma PCR Svamp Tularemi Urin Sår, vävnad mm(Övrig Bakteriologi) Övrig Virologi

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

Antikroppar i CSV Serologi Bakteriologi Serologi Hepatit, HIV, HTLV (screening) Serologi Hepatit, HIV, HTLV (sjukdom, vaccination) Serologi Parasitologi Serologi Virologi Överlåter analysval till laboratoriet

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

[Läs fler artiklar](#)

Notiser

Idag
Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag
Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag
Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

[Kalendarium](#)

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistenta bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a document viewer interface. At the top, there is a toolbar with icons for save, print, email, search, refresh, zoom in, zoom out, and a zoom level of 93,4%. Below the toolbar is a sidebar with icons for document, bookmark, edit, and search. The main content area displays the following information:

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet:
 Vårdenhet:
 Remittent:
 Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

Läs fler artiklar

Kalendarium

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspårningsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main body of text.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet:
 Vårdenhet:
 Remittent:
 Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

 Provtagningstid:
 Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

[Läs fler artiklar](#)

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28
mar Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics

29
mar Musik med Sara Holmström

2
apr Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

[Kalendarium](#)

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in a central pane. On the left, there is a sidebar with icons for document, bookmark, edit, and search.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

➔ Läs fler artiklar

Notiser

Idag
Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag
Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag
Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

➔ Kalendarium

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main text section.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)

Medicinsk enhet:

Vårdhygien

Vårdenhet:

Vårdhygien mott

Remittent:

Marie Stenlund (mast06)

Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi

Manuella beställningar/svar - internt

Manuella beställningar/svar - externt

Rem/svar per patient

Blododling

CSV

Genitalia

Luftvägar

Mag/Tarm

Multiresistenta bakterier

TBC/Mykobakterier

Parasiter

Serologi

Serum/Plasma PCR

Svamp

Tularemi

Urin

Sår, vävnad mm(Övrig Bakteriologi)

Övrig Virologi

Analysval

Provtagningstid:

2019-03-15 17:04

Anamnes/Frågeställning:

Antikroppar i CSV

Serologi Bakteriologi

Serologi Hepatit, HIV, HTLV (screening)

Serologi Hepatit, HIV, HTLV (sjukdom, vaccination)

Serologi Parasitologi

Serologi Virologi

Överlåter analysval till laboratoriet

Screening Donation (organ, vävnad)

Screening gravida

Screening Hepatit/HIV

Screening IVA/dialysen

Screening IVF

Screening Migration

Screening Migration, barn under 10 år

Screening STI

Stickskada, prov från exponerad

Stickskada, prov från indexpatient

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

➔ Läs fler artiklar

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

➔ Kalendarium

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main text section.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet:
 Vårdenhet:
 Remittent:
 Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

Läs fler artiklar

Kalendarium

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personallrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main text section.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

Provtagningsid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

[Läs fler artiklar](#)

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

[Kalendarium](#)

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a document viewer interface with a toolbar at the top containing icons for save, print, email, search, back, forward, zoom in, zoom out, and a zoom level of 93,4%. The document content is displayed in a central pane with a left sidebar containing icons for document, bookmark, edit, and search.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet:
 Vårdenhet:
 Remittent:
 Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

 Provtagningstid:
 Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

➔ Läs fler artiklar

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

➔ Kalendarium

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main text block.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

[Läs fler artiklar](#)

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

[Kalendarium](#)

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistenta bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a document viewer interface with a toolbar at the top containing icons for save, print, email, search, back, forward, page navigation (1/7), zoom (93,4%), and download. On the left side, there are icons for document, bookmark, edit, and search. The document content is displayed in the center, featuring a header with metadata and a main text area.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk:
 [Hjälp](#)

 Medicinsk enhet:
 Vårdenhet:
 Remittent:
 Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

 Provtagningstid:
 Anamnes/Frågeställning:

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

→ Läs fler artiklar

→ Kalendarium

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personallrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistenta bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main body of text.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk:

[Hjälp](#)

Medicinsk enhet:
 Vårdenhet:
 Remittent:
 Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi Manuella beställningar/svar - internt Manuella beställningar/svar - externt

Rem/svar per patient **Blododling** CSV Genitalia Luftvägar Mag/Tarm Multiresistenta bakterier TBC/Mykobakterier Parasiter **Serologi** Serum/Plasma PCR Svamp Tularemi Urin Sår, vävnad mm(Övrig Bakteriologi) Övrig Virologi

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

Antikroppar i CSV Serologi Bakteriologi **Serologi Hepatit, HIV, HTLV (screening)** Serologi Hepatit, HIV, HTLV (sjukdom, vaccination) Serologi Parasitologi Serologi Virologi Överlåter analysval till laboratoriet

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

➔ Läs fler artiklar

➔ Kalendarium

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a document viewer interface. At the top, there is a toolbar with icons for save, print, email, search, back, forward, zoom in, zoom out, and a zoom level of 93,4%. Below the toolbar is a sidebar with icons for home, bookmark, edit, and search. The main content area displays the following information:

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

 Västerbottens läns landsting

Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds-enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

[Läs fler artiklar](#)

[Kalendarium](#)

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personallrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistenta bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Kopiera länk till dokument

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main body of text.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)

Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo: Klinisk Mikrobiologi

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indespatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indespatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos indespatienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver inte ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indespatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadan skett.
- Om stickskadan skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadan skett.

- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

➔ [Läs fler artiklar](#)

➔ [Kalendarium](#)

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main body of text.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet:
 Vårdenhet:
 Remittent:
 Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

 Provtagningstid:
 Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

➔ Läs fler artiklar

➔ Kalendarium

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Kopiera länk till dokument

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is as follows:

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

 Västerbottens
läns landsting

Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)

Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi Manuella beställningar/svar - internt Manuella beställningar/svar - externt

Rem/svar per patient Blododling CSV Genitalia Luftvägar Mag/Tarm Multiresistenta bakterier TBC/Mykobakterier Parasiter **Serologi** Serum/Plasma PCR Svamp Tularemi Urin Sår, vävnad mm(Övrig Bakteriologi) Övrig Virologi

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04 Antikroppar i CSV Serologi Bakteriologi **Serologi Hepatit, HIV, HTLV (screening)** Serologi Hepatit, HIV, HTLV (sjukdom, vaccination) Serologi Parasitologi Serologi Virologi Överlåter analysval till laboratoriet

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

[Läs fler artiklar](#)

[Kalendarium](#)

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main text section.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

➔ Läs fler artiklar

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

➔ Kalendarium

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a PDF viewer interface. The top toolbar includes icons for save, print, email, search, navigation, and zoom. The document content is displayed in the main area, featuring a header with metadata and a main body of text.

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

Västerbottens läns landsting
Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)

Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi Manuella beställningar/svar - internt Manuella beställningar/svar - externt

Rem/svar per patient Blododling CSV Genitalia Luftvägar Mag/Tarm Multiresistenta bakterier TBC/Mykobakterier Parasiter **Serologi** Serum/Plasma PCR Svamp Tularemi Urin Sår, vävnad mm(Övrig Bakteriologi) Övrig Virologi

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04 Antikroppar i CSV Serologi Bakteriologi **Serologi Hepatit, HIV, HTLV (screening)** Serologi Hepatit, HIV, HTLV (sjukdom, vaccination) Serologi Parasitologi Serologi Virologi Överlåter analysval till laboratoriet

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Nya rutiner

Lena Lindberg

Hygiensjuksköterska

Vårdhygien

Vad innebär stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen smitta

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C.

Smittrisen är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet.

Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittrisen liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada

Ny rutin

- Införandet av Ros gör att den gamla rutinen inte längre är lämplig i sin helhet
- **Alla verksamheter måste skapa sin egen lokala rutin** för hantering av dessa incidenter som komplement till den länsövergripande rutinen
- Utifrån den ska det klart framgå hur en stick- och skärskada ska hanteras såväl dagtid som under jourtid och alla berörda medarbetare ska känna till den

Dokumenten

Finns att hämta från vårdhygiens hemsida, smittskyddets hemsida samt ledningssystem

- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador eller exponering med risk för blodburen smitta
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod

Du är här: Linda

Nättidningen

Uppdaterade rutiner vid stick- och skärskador

PRAKTISK INFORMATION Vårdhygien och smittskydds enheten, i samarbete med vårdverksamheterna, har tagit fram nya lokala rutiner för hantering av stick- och skärskador.

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Den part som tidigare ansökt om överprövning av tilldelningsbeslut har dragit tillbaka sin ansökan om överprövning.

Nu har nya 1177.se lanserats

Nu har 1177.se ett nytt utseende och en uppbyggnad som gör det lättare att hitta information.

Snart är det dags för blodgivningens viktigaste lopp

Den 21 maj klockan 18.20 går startskottet för Blodomloppet vid Skeppsbron i Umeå. Anmäl dig innan den första prishöjningen som sker den 27 april.

Min Profil

Logga in på intranätet med ditt siths-kort och skapa genvägar till verktyg, sidor och dokument du använder ofta.

[Inloggningshjälp](#)

Logga in

Driftstörningar (1)

Senast ändrad: 2019-03-22

2019-03-22 13:57 Fastighetsservice
Driftstörningar gällande tidsstyrd låsning av dörrar, Västerbottens län från och med Fredag 22/3 kl 14.00-

Notiser

Idag

Överprövning avskriven för upphandlingen av nytt vårdinformationsstöd, FVIS

Idag

Information om tillgängliga jourparkeringar på Nus

Idag

Elarbete i byggnad 24 och 24A på Nus den 30 mars

Kalendarium

28 mar	Lunch seminar: Cyto-Mine from Sphere Fluidics
29 mar	Musik med Sara Holmström
2 apr	Skellefteå: Luncha med en upphandlingsexpert

Läs fler artiklar

Kalendarium

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

För vårdgivare > Behandlingsstöd och vårdriktlinjer > Vårdhygien > Hygienrutiner

Hygienrutiner

Här finns dokument som beskriver hygienrutiner i vården

Personalrutiner

- Avföringsprov för vårdpersonal efter utlandsresa pdf
- Basala hygienrutiner pdf
- Basala hygienrutiner städning (gula kortet) pdf
- Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande pdf
- Klädregler pdf
- Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta pdf
- Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod pdf
- Checklista för lokal handläggning av stick- och skärskador pdf
- Vårdhygienisk introduktion till nyanställda i vården pdf

Särskilda rutiner

- Andningshjälpmedel rengöringsrutiner pdf
- Desinfektionsapparatur skötsel och kontroll pdf

För vårdgivare

- Behandlingsstöd och vårdriktlinjer
- Hjälpmedel +
- Funktionsnedsättning
- Läkemedel +
- Laboratoriemedicin +
- Vårdhygien -
- Aktuellt
- Vårdhandboken
- Hygienrutiner
- Hygienrutiner - kommunen
- Multiresistenta bakterier
- Hygienrund - Egenkontroll

Rutinerna finns också på
vårdhygiens och
smittskydds hemsida

region västerbotten

Lyssna Lästlistor Suomeksi Samegietat Languages

Hälsa och vård Regional utveckling Forskning och innovation Jobb och utbildning Politik och insyn Om regionen Sök

Smittskydd - Blodsmitta

Blodsmitta

De vanligaste så kallade blodsmittorna i Sverige är hepatit B och C samt hiv. Infektionerna skiljer sig bland annat genom hur smittsamma de är, hur de smittar och om infektionen kan läka ut. För att förhindra spridning av blodsmitta bör man alltid använda handskar vid kontakt med andra personers blod och andra kroppsvätskor, till exempel när man plåstrar om någon som blöder. Att använda kondom vid nya och tillfälliga sexuella kontakter skyddar inte bara mot könssjukdomar, som till exempel klamydia, utan också mot blodsmittor.

Hepatit B

Hepatit B smittar via blod och vid sexuell kontakt. Även andra kroppsvätskor kan smitta speciellt om det finns blodtillblandning i dem. Det finns vaccin mot hepatit B. Smittas man i spädbarnsåldern är risken stor att man blir bärare av viruset under lång tid, oftast hela livet. Är man däremot i skolåldern eller äldre när man smittas läker sjukdomen i de flesta fall ut efter några månader. Från och med 1 januari 2013 erbjuds alla barn i Västerbotten en utökning av barnvaccinationsprogrammet med kostnadsfri vaccinering mot hepatit B.

Hepatit C

Hepatit C smittar i princip enbart via blod och det finns inget vaccin. Idag kan i stort sett alla patienter få läkemedelsbehandling. Ungefär en tredjedel av dem

Smittskydd

- Antibiotika och resistent bakterier
- Blodsmitta
- Hälsoundersökning av asylsökande, flyktingar och andra migranter
- Infektioner hos barn
- Infektioner överförda från eller via djur
- Influensa- och pneumokockvaccination
- Kontakta Smittskyddsenheten
- Magtarminfektioner
- Massling
- Sexuellt överförbara infektioner +

Stick- och skärskada

Åtgärder vid exponering av blod

Om du sticker eller skär dig

Tvätta snarast med rikliga mängder vatten och desinfektera sedan med handdesinfektionsmedel.

Om du får stänk i mun och ögon, på slemhinnor och eksem

Skölj genast med rikliga mängder vatten eller koksaltlösning.

Ta snarast prov på misstänkt smittkälla

Informera närmaste arbetsledare

Läs lokal handläggning för arbetsplatsen

(nytt från 2019) ger detaljerad information. Till hjälp för att upprätta denna handläggning har verksamhetschefen en checklista (mall) i ledningssystemet, dokumentnr. 312359.

Se även i ledningssystemet

- Stick- och skärskada samt exponering med risk för blodburen, beskriver beställning av prov, dokumentation, uppföljning Dokument nr 267473
- Smittspåringsjournal ska genast fyllas i Dokument nr 283624.

Glöm inte
att göra arbets-
skadeanmälan!

Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

★ Lägg till som favorit

 Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

[Kopiera länk till dokument](#)

The screenshot shows a document viewer interface. At the top, there is a toolbar with icons for save, print, email, search, refresh, zoom in, zoom out, and a zoom level of 93,4%. Below the toolbar is a sidebar with icons for document, bookmark, edit, and search. The main content area displays the following information:

Dokumentet gäller inom
Plats: VLL-alla
Org: Region Västerbotten/Tandvård
Region Västerbotten/Service
Region Västerbotten/Primärvård
Region Västerbotten/Sjukhusvård

Utgåva nr 3
Giltigt fro.m: 2019-02-01 - Tills vidare
Uppföljning : 2020-02-01

 Västerbottens
läns landsting

Vägledande dokument
Instruktion

Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta

Bakgrund

Stick- och skärskador, speciellt inom vården, utgör en risk för blodsmitta. Risk för blodsmitta gäller främst kroniska virusinfektioner som HIV, hepatit B och hepatit C. Smittorisken är beroende av mängden blod som förs över samt koncentrationen av virus i blodet. Vid blodstänk i öga eller på slemhinna är smittorisken liten men sådant tillbud ska ändå handläggas som stickskada.

Åtgärder vid stick- och skärskada eller annan exponering med risk för blodburen smitta

Detta är grundläggande instruktioner för Region Västerbotten och varje verksamhet ska komplettera denna med en lokal checklista som alla berörda ska känna till. Där ska det framgå vem som anges

NY 19800808-R612 Testperson Vårdhygien Ville

Längd(cm): Vikt(kg): Smittrisk: [Hjälp](#)
 Medicinsk enhet: Vårdenhet: Remittent: Vårdteam:

Kontaktinfo:

Klinisk Mikrobiologi
[Manuella beställningar/svar - internt](#)
[Manuella beställningar/svar - externt](#)
[Rem/svar per patient](#)
[Blododling](#)
[CSV](#)
[Genitalia](#)
[Luftvägar](#)
[Mag/Tarm](#)
[Multiresistenta bakterier](#)
[TBC/Mykobakterier](#)
[Parasiter](#)
Serologi
[Serum/Plasma PCR](#)
[Svamp](#)
[Tularemi](#)
[Urin](#)
[Sår, vävnad mm\(Övrig Bakteriologi\)](#)
[Övrig Virologi](#)

Analysval

Provtagningstid: Anamnes/Frågeställning:

2019-03-15 17:04

[Antikroppar i CSV](#)
[Serologi Bakteriologi](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(screening\)](#)
[Serologi Hepatit, HIV, HTLV \(sjukdom, vaccination\)](#)
[Serologi Parasitologi](#)
[Serologi Virologi](#)
[Överlåter analysval till laboratoriet](#)

Screening Donation (organ, vävnad)	Screening gravida	Screening Hepatit/HIV	Screening IVA/dialysen
Screening IVF	Screening Migration	Screening Migration, barn under 10 år	Screening STI
Stickskada, prov från exponerad	Stickskada, prov från indexpatient		

Valda analyser

- **Indexpatient**, är person som bedöms vara möjlig smittkälla, ska provtas snarast (oftast patient)
- **Den exponerade** är person som kommit i kontakt med blod eller blodtillblandad kroppsvätska. S k nollprov kan i de flesta fall ta närmast följande vardag (oftast personal).

Handläggning stickskada jourtid

Transport av prov och kontaktuppgifter - jourtid

Ta kontakt med infektionsjour eller medicinjour i Skellefteå eller Lycksele

För att provet ska kunna analyseras under jourtid måste virologjouren vara informerad.

Om provsvar påvisar blodsmitta utanför kontorstid kommer Mikrobiologen att meddela svar till Infektionsjouren Det är viktigt att den exponerade (personalen) har informerat sin arbetsledare/aktuell jour, så att denne kan nå den exponerade när provsvar kommer.

Checklista

Varje verksamhet ska upprätta en lokal checklista angående stick och skärskador. Här klargörs var prov tas, vem som är remittent, vem som ska följa upp provsvar, hur smittspårningsjournal överförs till smittspårare samt vem som utför smittspårningen

Checklistan ska vara känd av alla berörda inom verksamheten.

Denna checklista gäller för verksamheten/avdelningen/mottagningen

.....

Provtagning index

Prov tas på vardag	Plats:
Remittent i RoS beställning på vardag, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:
Prov tas under jourtid	Plats:
Remittent i RoS beställning på jourtid, ansvarar för att bevaka provsvar	Namn eller funktion:

Smittspårningsjournal

Smittspårningsjournal gällande stickskada/exponering för blod , sparas för alltid.

Personnummer:

Namn:

Telefon dag och kväll:

Har du eller har du haft någon blodsmitta? Om ja, vilken?	
Är du vaccinerad mot hepatit B? Om ja, när?	
Arbetsplats och yrke	
Misstänkt smittkälla: Namn, personnummer. Känd blodsmitta?	
När och var skedde skadan/tillbudet?	
Beskriv hur det gick till:	
Är smittkällan provtagen?	

Fylls i av ansvarig smittspårare:

Provsvar på index (smittkällan), datum: _____

Smittspårning påbörjad, datum: _____ avslutad, datum: _____

Ansvarig smittspårare: _____

Immunglobulin mot hepatit B ges? Datum _____

Immun? (dvs anti-HBs över 10IU/L någon gång) Prov taget datum _____

HepB-vacc	Datum	Provtagning	Datum	Provsvar	Meddelad
Booster?		0-prov			
Nr 1 dag 0		6 v (HCV+ okänd)			
Nr 2 dag 7		2 mån (hep B)			
Nr 3 dag 21		3 mån (HCV+ okänd)			
Nr 4 1 år		6 mån (HBV+okänd)			

Referenser och förändringar

Avsnittet placeras sist i dokumentet och hanteras av systemet

Dokumentinformation
Referenser: Nej
Förändringar sedan senaste utgåva:
förändring enbart i layouten

Dokumentnr: 283624
Dokumentansvarig: Maria J Marklund

Upprättat av: Lena Lindberg
Kontakt - e-post: Lena.MH.Lindberg@vll.se

Sidan 1 av 1
Utskrivet dokument endast giltigt:
2019-01-28

Snabbcheck för jourläkare

Förslag till snabbcheck för jourläkare vid stick- och skärskador

Bakgrund

När personal har ådragit sig en stick- eller skärskada kan infektionsjouren kontaktas för rådgivning angående

- Provtagning – samt huruvida provet behöver skickas på jourtid
- Postexpositionsprofylax
- Hantering av personal som är s k non-responder (inte uppnått önskvärd antikroppar trots upprepade doser HepB-vaccin och således ej immun)
- Handläggning vid påvisad blodsmitta hos indexpatienten

På intranätet linda finns dokumentet "Stick- och skärskador samt exponering med risk för blodburen smitta" med utförlig information om handläggning. Nedan följer några punkter att beakta vid frågor angående stick- och skärskada hos personal:

Provtagning

- Prov på indexpatient ska skickas till mikrobiologen, kan bli aktuellt på jourtid om provet annars inte kan analyseras inom rimlig tid
- Påpeka att mikrobiologen måste underrättas vid akut analys, bäst är att söka virologjouren.
- På varje enhet ska finnas en lokal checklista för hur provtagning, provsvar och smittspårning ska hanteras, om den som ringer inte vet om detta, informera om det.

Post-expositionsprofylax

- Post-expositionsprofylax till den exponerade kan bli aktuellt vid känd blodsmitta/stark misstanke om blodsmitta hos index-patienten.
- Notera att nollprov ska tas före postexpositionsprofylax ges.
- Vid misstanke om smitta med HIV ska antivirala läkemedel ges inom 36 timmar, vid misstanke om smitta med HepB ska vaccin ges helst inom ett dygn.
- Vaccin behöver *inte* ges till exponerad personal som har vaccinerats tidigare med dokumenterat skyddande nivå av antikroppar. För nonresponders kan immunglobulin ges.

När provtagning av indexpatienten påvisar blodsmitta

- Virologjouren kontaktar infektionsjouren, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.
- Om stickskadorna skett i Skellefteå, Lycksele eller i dessa områden kontaktar infektionsjouren medicinjouren på respektive sjukhus, som i sin tur kontaktar jouren på den enheten där stickskadorna skett.

-
- I dessa fall ska den exponerade personalen ha postexpositionsprofylax om detta inte redan givits.

Kom ihåg!

Skölj och sprita!

Ta prov på den misstänkta smittkällan, som oftast är en patient.

Meddela arbetsledare/aktuell jour

Under jourtid. Meddela mikrobiologen/virologjour

Kom ihåg smittspårningsjournal till smittspårare